

Анотація

Описано використання прийомів пластики в умовах формування об'ємно-планувального рішення споруди курортного будівництва на прикладі просторових блочних конструкцій.

Ключові слова: архітектурна пластика, архітектурна форма, конструктивне рішення, комбіновані конструкції.

Abstract

Described the use plastics in the formation of space-planning decisions buildings of resort construction on the example spatial block designs.

Keywords: architectural plastic, architectural form, structural design, composite design.

УДК 72.01

Гречко М.С., студент,
Савченко О.О., к. арх., ст. викл.
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦЕНТРІВ ДОЗВІЛЛЯ

Анотація: У статті обґрунтовано поліфункціональну концепцію приміщень центрів дозвілля, розглянуті загальні вимоги до територіального розташування та організації прилеглої території, вимоги до проектування будівлі та функціонального зонування

Ключові слова: дозвілля, соціально-культурна діяльність, громадські центри, просторова організація

Вступ. Центр дозвілля на сучасному етапі представляється як якісно новий рівень у розвитку соціально-культурної діяльності населення, залишаючись близьким до такого типу установ як клуб. Головним завданням центрів дозвілля є створення оптимальних умов для масового, групового, сімейного та індивідуального розвитку творчих здібностей, спілкування, відпочинку, розваг, відновлення духовних і фізичних сил на основі вивчення культурних запитів та інтересів різних категорій населення.

Перед центрами дозвілля ставиться завдання якомога більш широкого надання населенню культурно-оздоровчих послуг, що користуються найбільшим попитом. Передбачається, що ці типи закладів культури зможуть

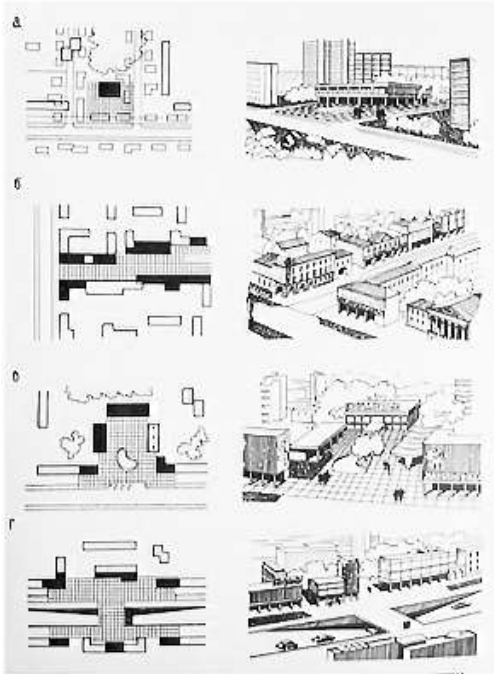
зосередити в одній будівлі повний комплекс послуг. Центри дозволяють виконувати такі функції: розваги, стимулювання творчої активності, дозвілєвого спілкування, навчання навичкам, фізкультурно-оздоровчу, інформаційно-методичну та інші. Зарубіжні дослідники відзначають, що завдання й цілі однопрофільних дозвілєвих закладів на етапі їх становлення трансформуються, а то й повністю змінюються у процесі їх подальшої діяльності внаслідок розширення кола їх функцій, поступового перетворення на багатопрофільні установи.

Однією з передумов народження й поширення дозвілєвих центрів стало задоволення запитів і потреб кожної людини, з урахуванням особливостей її виробничої діяльності, умов життя, сімейного стану, етнічної приналежності, політичних та релігійних поглядів.

Виклад основного матеріалу. Громадські будівлі, їх розташування і зв'язок із загальною забудовою відіграють велику роль у композиції міста. Будівля центру дозволя є одною із значних громадських будівель, тому її розташовують у загальноміському центрі, вона стає домінуючим, багато в чому визначається силует і вся архітектурна панорама району [2]. Містобудівне значення громадських будівель посилюється при об'єднанні їх у комплекси. На генплані доцільне формування громадських будівель не ізольовано, а тісно ув'язано в одне ціле. На ділянці, виділеній під будівництво центру дозволя, влаштовуються майданчики для відпочинку. Ділянка озеленюється висіванням культурних трав, посадкою листяних дерев, низькорослих культур, а також хвойних дерев.

Ділянка для розміщення центру дозволя повинна відповідати вимогам забезпечення їх оптимальної орієнтації і нормативної інсоляції приміщень будинків, влаштування зручних підходів, під'їздів і автостоянок, організації благоустрою з належним рівнем озеленення. В'їзди і виїзди з підземних і підземно-надземних гаражів і автостоянок повинні бути віддалені від вікон житлових будинків і приміщень громадського призначення з тривалим перебуванням людей, а також ділянок загальноосвітніх шкіл, інтернатних, лікувальних та дитячих дошкільних закладів. Під'їзди до фасадів центру дозволя, допускається проектувати по експлуатованих покрівлях стилібатів та прибудов, розрахованих на відповідні навантаження, з урахуванням шумового впливу на приміщення стилібатної частини [4].

Центри дозвілля можуть формуватися з окремих блоків, формуючи громадські центри різної композиції (Рис.1). Вибір того чи іншого прийому залежить від конкретних містобудівних умов, планувальної структури житлової забудови і її загального композиційного задуму. Поряд з

громадськими комплексами можуть бути і більш складні об'ємно-просторові структури, що включають не тільки суспільне обслуговування, а й житло[1].

Рис. 1- Основні варіанти громадських центрів в різних умовах забудови [1]:

а – в єдиній кооперованій будівлі; б – в вигляді пішохідної вулиці в капітально сформованій забудові; в – з окремих блоків на одній території; г – по обидві сторони магістральної вулиці з влаштуванням пішохідних зв'язків

Приміщення будівель центрів дозвілля, клубів поділяються на комплекси і групи (Рис.2):

- * приміщення комплексу для глядачів;
- * приміщення демонстраційного комплексу: зал для глядачів, сцена (естрада), приміщення технологічного забезпечення сцени (естради), приміщення технологічного забезпечення кінопоказу;
- * приміщення, що обслуговують сцену (естраду): приміщення для творчого і технічного персоналу, склади;
- * адміністративно-господарські приміщення;
- * виробничі приміщення;
- * приміщення клубного комплексу: для відпочинку і розваг, лекційно-інформаційні, гуртково-студійні, фізкультурно-оздоровчого призначення.

Громадські будівлі, їх розташування і зв'язок із загальною забудовою відіграють велику роль у композиції міста. Будівля центру дозвілля є однією зі значних громадських будівель, тому її розташовують у загальноміському центрі, вона стає домінуючою, багато в чому визначається силует і вся архітектурна панорама району.

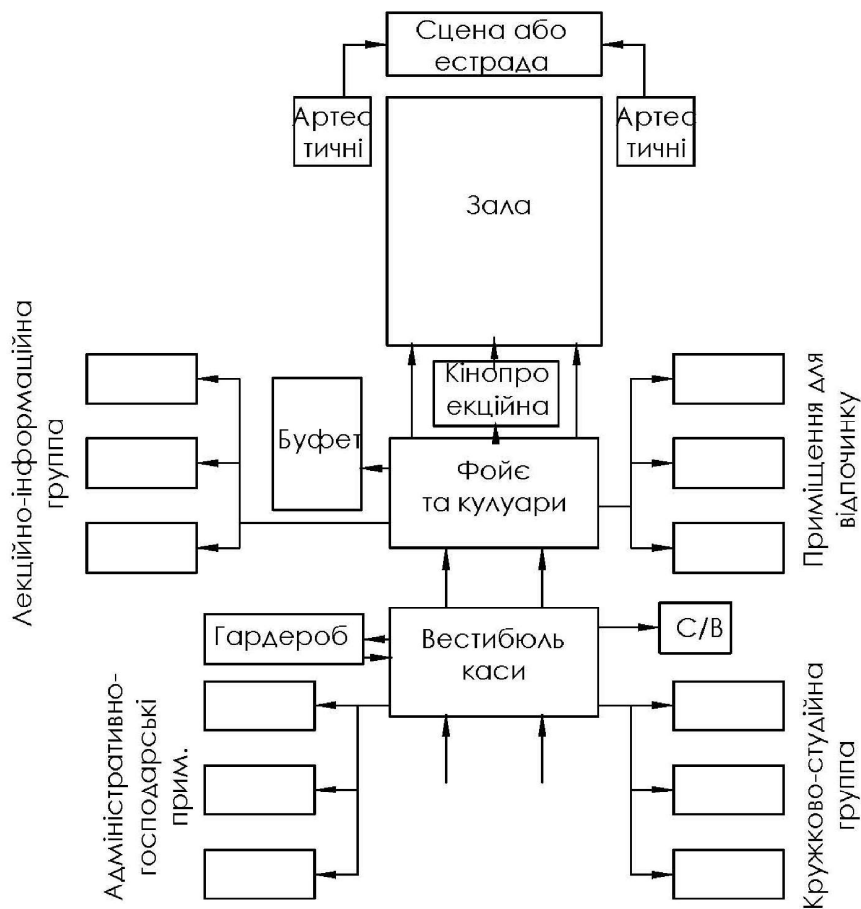

Рис.2 - Схема взаємозв'язків у будинку

Містобудівне значення громадських будівель посилюється при об'єднанні їх у комплекси. На генплані доцільне формування громадських будівель не ізольовано, а тісно ув'язано в одне ціле. На ділянці, виділеній під будівництво кінотеатру, влаштовуються майданчики для відпочинку.

Для формування комплексів громадських центрів в умовах існуючої забудови в багатьох випадках можна використовувати ті ж види споруд, що використовуються при забудові нових житлових кварталів. Це можуть бути центри у вигляді єдиної кооперативної будівлі, або комплекс з двох чи більше споруд і окремих споруд-блоків [1].

Кольорове і світлове оформлення фасаду центру дозвілля в основному це переслідування мети реклами - привернення уваги населення; максимальне сприйняття рекламної інформації; спонукання до відвідування рекламованого фільму певних гуртків, виставок.

Поліфункціональна концепція дозвілля висуває досить високі вимоги до приміщення закладу для дозвіллевого центру:

- архітектурний простір має сприяти організації відпочинку, рекреації, розвитку особистості;
- у приміщенні необхідно буде поєднувати різні види заходів (видовищні шоу, спортивні змагання, атракціони, навчання, танці, концерти);
- диференціація та інтеграція функціональних процесів передбачає організацію гнучких просторових зв'язків;
- предметно-просторове середовище впливає на психологію сприйняття людини;
- внутрішнє перепланування об'єкта вимагає незалежності функціональної структури від конструктивної схеми.

Висновок. Підводячи підсумок, скажемо, що сучасні культурно-дозвіллові центри виступають як місце певної концентрації соціально-культурної діяльності людей у сфері дозвілля, де люди здобувають навички самореалізації, самоствердження у творчості, досвід дозвілльового поведіння. І вони постійно повинні піклуватися про якісне поліпшення змісту і форм своєї діяльності, про створення позитивного культурно-дозвілльового середовища. Для того щоб цього досягти, необхідно відмовитися від одноманітності і шаблонності культурно-дозвілльових форм, в основу діяльності покласти структуру і характер запитів людини, постійно прагнути розробляти і включати в практику нові, нетрадиційні і нестандартні форми розваг, освіти, спілкування і творчості різних верст населення.

Таким чином, у наш час відбувається розвиток позитивних тенденцій по створенню культурно-дозвілльового середовища, адекватного сучасним соціально-культурним потребам суспільства. Сучасні культурно-дозвіллові центри повинні стати носіями цілісного культурно-дозвілльового середовища. А воно, у свою чергу, буде позитивно впливати на характер і зміст усієї діяльності з організації дозвілля і викликати в людей потребу активної участі в ній.

Література

1. Кулага В.Л. Общественные центры в сложившейся жилой застройке: учеб.[для студ. высш. учеб. завед.]/ В.Л.Кулага ,В.Г.Курышев. М. : Стройиздат , 1918. – 58 с.
- 2.Смирнова О.В. Учреждения обслуживания и общественные центры городов:учеб.[для студ. высш. учеб. завед.]/ О.В.Смирнова , В.Я. Храмов. – М.: Стройиздат, 1973. –112 с.
3. Кулага В.Л.Здания общественных центров поселков :учеб.[для студ. высш. учеб. завед.]/ В.Л.Кулага , Г.П. Гикало. – М.: Стройиздат, 1972. –128 с.
4. Будинки і споруди. Культурно-видовищні та досугові установи : ДБН В.2.2-16-2005 / Держбуд України. – На заміну ВСН 45-86 ; чинні від 1 квітня 2006 року. – Видання офіц. – Київ, 2005. – 63 с.

Анотація

В статті обґрунтовано, поліфункціональну концепцію помещений досугового центра. Общие требования к территориальной расстановки и организации прилегающей территории, требования к проектированию здания и функционального зонирования.

Ключевые слова: досуг, социально-культурная деятельность, общественные центры, пространственная организация.

Abstract

The article substantiates multi-concept space leisure center. General requirements for the area of placement and adjacent territory requirements for building design and functional.

Keywords: leisure, social and cultural activities, community centers, spatial organization.

УДК 718.2

К. С. Данько,

асистент,

Полтавський національний технічний університет

імені Юрія Кондратюка

СТАРТОВІ УМОВИ ТА ОБМЕЖУЮЧІ ФАКТОРИ ПРИ ФОРМУВАННІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО ЖИТЛА В КВАРТАЛЬНІЙ ЗАБУДОВІ

Анотація. В статті досліджено взаємозв'язок між обмеженням, що виникають при формуванні енергоефективного житла та умовами проектування, а саме історичною цінністю території проектування.

Ключові слова: житловий будинок, історичне середовище, квартальна забудова.

Постановка проблеми. Актуальність даної теми визначається зростаючими вимогами до показника енергоефективності нових житлових будинків. А проектування нового житла в умовах історичної забудови вимагає дотримання певних норм та правил. Проектуючи нові енергоефективні житлові будинки необхідно встановлення ряду обмежень, які стосуються як забезпечення високого показника енергоефективності так і збереження історико-культурної спадщини існуючої забудови.